

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 2. Secunda venerabilis nostri Ioannis propositio elucidatur, eamque tam quoad rem, quam quoad modum loquendi, q̄pud Ecclesiæ Patres, & Doctores Catholicos frequentem esse ostenditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CAPVT II.

Secunda Venerabilis nostri IO ANNIS propositio elucidatur, eamque, tam quoad rem, quã quoad modum loquendi, apud Ecclesia Patres, & Doctores Catholicos frequentem esse, ostenditur.

SECUNDA propositio, quæ ab aliquibus notata est, habetur in lib. 2. Operis, quod inscribitur, *Ascensus Montis Carmeli*. cap. 2. circa finem; ubi sublimis noster Docteur, agens de nocte fidei, perquam transire debet anima, ad hoc, ut ad perfectam, qualis in hac vita haberi potest, cum Deo vnionem perueniat, sic loquitur. *Hæc secunda fidei Nox, ad superiorem hominis portionem, quæ est rationalis pertinet, & consequenter intimior est magisque obscura. (spoliat quippe illam rationali luce, vel vt verius dicam, illam exæcet.*

Circa Elucidationem huius propositionis, stylum iam propositum seruabimus, vt scilicet prius verum eius sensum explicemus, deinde veritatem illius, & etiam loquendi modum communi Sanctorum Patrum, & Doctorum Catholicorum calculo comprobemus.

S. I.

Legitimus huius propositionis sensus declaratur, & ex sacra Scriptura, ac Theologia comprobatur.

SENSVS igitur legitimus, qui ex contextu aperiè deducitur, est verissimus, Catholicus, ac sacrae Theologiæ omnino conformis; non enim intendit, fidem, vel supernaturalia bona destruere naturam, vel illi aduersa esse, aut naturale rationis lumen extinguere; id namque falsissimum est, vt docet D. Thom. 1. part. quæst. 1. artic. 8. & in 3. dist. 23. q. 2. artic. 4. quæstiunc. 1. ad 3. & dist. 24. artic. 3. quæst. 2. ad 2. & alibi sæpè; sed solum vult fidei cognitionem, ac Mysticæ Theologiæ supernaturalem contemplationem excludere proprium, & connaturalem modum cognoscendi luminis naturalis; atque ad eod quoad hunc modum connaturalem priuare animam, in ipso fidei, & contemplationis Mysticæ actu, rationali lumine, eamque relinquere velut cæcam, vt ad superiorem, & longè diuersum cognoscendi, & intelligendi modum eam eleuet, atque ita rationale lumen nequaquam re vera destruat, aut extinguat, sed perficiat.

Explicatur hoc; etenim proportionatum, & connaturale obiectum intellectus nostri, pro hoc statu, sunt res sensibiles, materiales, & corporeæ. Vt docet D. Thom. 1. parte q. 12. artic. 4. & 11. & quæst. 84. art. 7. & q. 85. art. 1. & 5. & alibi sæpè, & in eisdem

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
129

dem locis eius Expositores, imò & omnes Philosophi communiter tenent. Habent
modi autem res connaturaliter appetit homo cognoscere per scientiam, quæ impor-
tat claritatem, & evidentiam: ut ex Aristot. docet idem D. Thom. 1. Methaph. le. 2. r.
& in 2. dist. 22. q. 2. art. 1. ad 5. Ex quo fit, ut proprius, & connaturalis modus cognos-
cendi, pro hoc statu, duo habeat; unum, scilicet terminari ad res corporeas, & sensibi-
les, & non nisi ad instar earum cetera cognoscere; aliud verò est, claritatem, & evi-
dentiam, quantum fieri possit, in sua cognitione quaerere. Cæterum fidei cognitio, &
Mystica contemplatio duas has condiciones excludit, ut alias duas longe dixeris, &
superiores statim explicandas inducat; hinc ergo fit, ut meritò dici possit, ac debeat
fidei lumen, Mysticamque cognitionem, animæ privare rationali luce, non quidem
quo ad habitum, aut quasi habitum; aut potentiam, sed quo ad connaturalem eam in
contemplatione usum, eamque que ad huiusmodi connaturalem vitam, veluti exca-
care, ut ad aliã longe superiorẽ, ac diuersam lucem, ac intelligendi modum eam ele-
uare.

4. Hic autem superior, & diuersus intelligendi modus, duas, ut iam diximus, hinc
condiciones, illis duabus, quas in connaturali cognoscendi modo luminis rationis
pro hoc statu, reperiri diximus, contrarias. Prima est, ut nequaquam cum claritate, &
evidentia, sed potius cum obscuritate, & caligine ad Deum tendat. Hanc namque ob-
scuritas & caligo propria est luminis fidei; quod taliter illustrat, ut simul oblectan-
tem, caliginem, & cæcitatem inducat; iuxta illud 2. Petri 1. m. 19. *Et habemus sermo-
nem propheticum sermonem, cui bene facitis attendentes, quasi lucerna lucenti in caligine loci,*
quod etiam docet D. Thom. 2. 2. q. 1. art. 4. & 5; ibidem quo omnes eius Expositores,
imò & omnes Theologi, id accipientes ex D. Paulo ad Hebr. 11. n. 1. *Fides est speran-
dum substantia rerum; argumentum non apparentium.* Secunda verò conditio eiusdem Mys-
tici, & superioris cognoscendi modi est, ut nequaquam anima Deum, ad instar re-
rum sensibilium, imò nec aliarum rerum creatarum, per affirmationem cognoscatur,
sed potius per huiusmodi omnium rerum negationem, ac remotionem, cognoscen-
do utique non, quid sit, sed quid non sit atque adeò potius ignorantia, seu ignorantia
aut cæcitate, & caligine, quàm scientia.

5.

De quo cognoscendi modo loquebatur D. Dionys. c. 7. de diuin. nominibus, cum
dicebat: *Ad id quod omnia transcendit, via & ordine pro viribus scandimus in omnium eorum
fina priuatione, atque in omnium causa, idcirco, & in omnibus Deus agnoscitur, & scorsum de om-
nibus, & per scientiam & per ignorantiam noscitur Deus, & paucis interiectis subiungit: *Et
item augustissima Dei scientia, qua per ignorantiam scitur in coniunctione illa, que superat sensum,
quando mens omnia transiliens, & se ipsam deum relinquens, coniuncta fuerit lucidissimum aliquid
inde, atque illic inscrutabili sapientia profundo illustrata, &c.* Et lib. de Cælesti Hierarchia
sic inquit: *Excedit illa (nempe diuina substantia) substantiam omnium, ritamque transgre-
dit; nulla hanc exprimit lux, omnisque sermo, omnis mens, atque ratio absque vlla comparatione
lius similitudine inferior est; &c.* Et paucis interiectis subiungit: *eamque inaccessibilem,
infinite, & incomprehensibilem predicant; his eam appellantes hominibus, quibus non
quid sit, sed quid non sit dicitur; hic enim verius, ut arbitror, in opus est, & de
illa proprie magis asseritur. Nam sicuti secretior illa Sacerdotalique traditio docet, deum
illam esse aliquid negamus ex his que sunt, verum profectò loquimur, & si modum que
illa indefinita est; quippe qua super substantialis, & incomprehensibilis, atque ineffabilis**

lis est prorsus ignoramus. Si ergo in diuinis rebus negationes quidem vera sunt, affirmationes verò nequaquam tantis arcanorum latebris congruunt, illa sanè convenientior in rebus inuisibilibus erit expressio, quæ per dissimilia signa monstratur. & c. Idemque docet in lib. de Mystica Theologia cap. 1. 4. & 5. necnon epist. 1. ad Caium Monachum, & epist. ad Titum.

Quam etiam doctrinam ex D. Dionysio his in locis desumptam tradit, & expli-
D. Thom. 1. part. quæst. 1. artic. 9. ad 2. 2. quæst. 8. artic. 7. in 3. distinct. 34. quæst. 1. ar-
tic. 4. in corpore, & distinct. 35. quæst. 2. artic. 2. quæstiuncula 2. & super cap. 7. D.
Dionys. de diuin. nomin. lect. 4. & alibi sæpè. Idemque D. Damascen. lib. 1. de Fide
cap. 4. præclare docuit his verbis: *In Deo autem impossibile est, quidnam essentia sua, ac natu-
ra ipse sit, dicere, aptiusque est ex omnium rerum sublatione, atque insiciatione operationem habere;
neque enim eorum, quæ sunt, quidquam est; quod quidem non ita accipiendum est quasi non sit, sed
quia supra omnia, quæ sunt ipse sit, atque aded supra ipsum esse, & c.* Quam similiter doctrinam
communiter Sancti Patres, & Doctores, vt D. Basilius contra Eunomium, D. Cy-
prianus de Cardinalibus operibus Christi in prologo, Clémens Alexandrinus lib. 5.
Stromatam, D. Augustinus, tract. 23. in Ioannem, D. Bonauentura lib. de paruo bo-
no part. 1. prope finem, Picus Mirandulanus lib. de ente, & vno cap. 5. noster Ioannes
à Les v Maria de Mystica Theologia cap. 7. noster Thomas à Les v, lib. 5. de Diuina
Contemplatione cap. 7. & sequentibus, pluresque alij docent, & bene expli-
cant.

His igitur de causis, dum anima vtitur in contemplatione superiori hæc cognitio-
ne Mystica, quæ per fidem habetur, quæque duas explicatas conditiones connatu-
rali cognoscendi modo luminis naturalis contrarias obtinet, merito ab Ecclesiæ Pa-
tribus, & Doctoribus Catholicis, quorum testimonia statim referemus, dicitur esse
in tenebris, & in caligine, & cum ignorantia, atque sine oculis, atque aded cum cæci-
tate, & priuata rationali lumine: non quidem quoad eius habitum, vel quasi habi-
tum, aut potètam, sed quoad eius connaturalem vsum, vt explicatum est; nihil enim
aliud omnes huiusmodi locutiones denotant, in quo sensu, vt ex dictis constat, ve-
rissimam, ac sublimem doctrinam in Theologia Mystica valde necessariam conti-
nent: & in eodem sensu eisdem locutionibus ab Ecclesiæ Patribus communiter re-
ceptis, & approbatis vsus fuit Mysticus noster Doctor, tam in hac propositione,
quam elucidamus, quam in alijs, in quibus eandem doctrinam tradit.

Desumiturque huius doctrinæ, & locutionis fundamentum ex Scriptura sacra, in
qua, ad declarandum quomodo Deus sublimem hanc, & obscuram sui cognitionem
amicis suis communicet, dicitur habitare in caligine, seu in tenebris Psal. 17. *Caligo
sub pedibus eius, Psal. 96. & posuit tenebras latibulum suum, Psal. 22. Nubes, & caligo in circui-
tu eius. Quare, postquam intulerunt Sacerdotes arcam fœderis Domini in Sanctum
Sanctorum, nebula impleuit domum Domini, nec poterant Sacerdotes stare, & mi-
nistrare propter nebulam: impleuerat enim gloria Domini domum Domini, dixit-
que tunc Salomon: Dominus dixit, vt habitaret in nebula, seu (vt alij legunt) Dominus polli-
citus est, vt habitaret in caligine 3. Regum 5. num. 12. quod etiam denotauit illud, quod re-
fèrit Exod. 20. num. 21. scilicet: Moysen, dum accederet in montem ad loquendum
cum Deo, accessisse ad caliginem, in qua erat Deus, & cap. 24. num. 15. vbi dicitur:*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

129

cumque ascendisset Moyses, operuit nubes montem, & habitavit gloria Domini super Sinay, regem illum nube sex diebus, septimo autem die vocavit eum de medio caliginis, &c. Quem locum de caliginosa, & obscura Dei cognitione, communicata Moyli, explicavit D. Dionysius, c. de Myst. Theolog. D. Thom. in 3. dist. 35. q. 2. art. 2. quæstioncula 2. D. Bonavent. de Mystica Theologia c. 3. articul. 1. & itinere 3. dist. 6. Dionys. Carthusianos in Exod. art. 4. pluresque alij Doctores.

9. Quod etiam denotatum fuit in eo, quod refertur 3. Regum 19. numer. 13. scilicet, Parentem nostrum Eliam, ad Dei transitum in monte operuisse vultum suum pallio; ad significandam scilicet obscuram hanc, & caliginosam Dei cognitionem, que in sublimi illa visione ipsi communicata fuit, quod re & è sublimis noster Doctor IOANNES in lib. 2. operis, quod inscribitur, *Ascensus montis Carmeli*, &c. cap. 8. his verbis ad propositum explicuit: *De sanctissimo quoque Elia Propheta Patre nostro legimus, quod cum in monte Horeb moraretur, Deusque præsens adesset, faciem suam obtulerat. Quo facto significavit, intellectum obtacuisse, nec fuisse ausum vti instrumento a deo abiecto in re tam sublimi attingente, manifestè agnoscendo, quod quidquid considerasset, ac in particulari intellexisset, plurimum ad Deum dissimile, ac ab eo diversum futurum &c.*

10. Habet ergo locutio hæc, eiusque doctrina maximum in sacra Scriptura fundamentum, cui innitentes Sancti Patres, & Doctores Mystici, Venerabilisque noster IOANNES prædictam propositionem, & locutionem sæpe protulerunt, & scripturæ, cuius sensum verissimum, Catholicum, sacræque Theologiæ omnino conformem esse, satis ostendimus. Vnde modo tantum superest, ut Sanctorum Patrum, ac illustrium Doctorum testimonia adducamus, in quibus eandem, qua Mysticus noster Doctor in prædicta propositione usus fuit, locutionem sæpe repetunt, ut ita manifestum relinquatur, propositionem hanc, non solum quoad rem, sed etiam quoad loquendi modum, ab Ecclesia receptam, approbatam, & commendatam fuisse.

5. II.

Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonijs eadem doctrina, & locutio corroboratur.

11. **O**BTINEAT igitur primum locum inter Ecclesiæ Patres primus ille Theologiæ Mysticæ Magister Dionysius, qui multis in locis huiusmodi locutione utitur, ex quibus pauca aliqua seligimus, is igitur primo Theologiæ Mysticæ capite sic ad Timotheum scribit: *Tu vero Timothee charissime intensissima contemdi spectacula Mysticæ exercitatione, & sensus lingue, & intellectuales operationes, & sensibilia, & intelligibilia omnia, & qua non sunt, & qua sunt omnia, & ut illi iungaris, qui super omnem substantiam, omnique scientiam est, ignotè pro viribus te ipsum intene, &c.* Vbi ad propositum particula illa ignote perpendenda est. Sed adhuc strictius eandem doctrinam, & locutionem repetit in fine eiusdem capituli, his verbis, tum vero, ipsa quoque, visibilia, atque intellectiva contemplator lingue, ingreditur ignorantiam Mysticæ profecto caliginè, in qua omnia scientia, & cognitio præsidia terminans, totus in ea fit, qui tactum penitus, visumque refugit, transcenditque, omnia, penitus autè ignoto scientia omnia, & cognitionis vacatione, & præstantiori modo comitatus, & eo quoque

ipso, quod nihil cognoscit, supra sensum mentemque cognoscens, &c. in quibus verbis particula illa, illa, ignorantia Mystica caliginem, nec non & illa, penitus ignoto, scientia omnis, & cognitionis vacante, adhuc strictiorem locutionem continent, quam sit ea, quæ in Doctore nostro Mystici propositione continetur, & triusque vero idem est sensus, ut iam explicuimus.

Quam doctrinam habet etiam idem Dionys. c. 7. de diuin. nominib. his verbis: Ad id quod omnia transcendit via, & ordine pro viribus scandimus, in omnium eminentissima priuatione, atque in omnium causa; idcirco, & in omnibus Deus agnoscitur, & seorsum ab omnibus, & per scientiam, & per ignorantiam noscitur Deus, &c. paucisque interiectis subiungit: Et est idem augustissima Dei scientia, quæ per ignorantiam scitur, in coniunctione illa, quæ superat sensum, quando mens omnia alia transfiliens, & se ipsam demum linquens, coniuncta fuerit lucidissimæ radijs, inde, atque illic inscrutabili sapientia profundo illustrata, &c. Vnde idem Dionysius ad Titum scribens inquit: Vertere te ad radium tenebrarum, satis exprimens qualiter hæc Mystica Dei notitia in tenebris, seu naturalis luminis cæcitate, sicut Venerabilis noster IOANNES docet, fiat, eo modo, quem iam explicuimus. Alia loca eiusdem Dionysij omitimus, in quibus eadem locutio continetur, quia ea, quæ iam retulimus, satis superque intentum conuincunt.

Deinde D. Bonauent. itin. 5. æternit. distinct. 6. sic ex Lincolniensi inquit: Surge, & restitue te incognitæ, ut possibile est, ad vñionem Dei, id est, eius, qui super omnem cognitionem est, quæ quidem restitutio, vel resurrectio fit per ipsius solius forte desiderium, & amorem superferendum, quæ nulla rationatiua inuestigatione potest esse cognita, &c. Et infra adiungit: Cessans enim in ista caligine ab operatione cognitionis, sed astuans desiderio solius Dei perfecti ab ipso incogniti, ipsi soli vnitur, & cognoscens videt in ista caligine super intellectum, quia ad hoc cognoscendum non potest intellectus humanus, & inoculatus attingere, non quod intellectus dicatur inoculatus à priuatione potentie visiva, sed à priuatione omnis actus visivi dum oritur in illa caligine, &c. Quibus in verbis Seraphicus hic Doctor, quoniam pacto in hac caligine & tenebris intellectus maneat inoculatus, atque ad eod. cæcum (sicut Venerabilis noster IOANNES asserit) rectè explicat, & iuxta hanc doctrinam statim subiungit: Gradus igitur ascensionis istius sunt, primo derelinquere omnia sensibilia, secundo omnia intelligibilia, tertio ingredi caliginem ubi apparet Deus, &c. Et paucis interiectis, id ipsum ex Vercellensi sic explicat: Sed adhuc restat principalior Dei cognitio, quæ figuratur in eo, quod Moyses, post prædicta separatur, ab ijs, qui prædicta secum viderant, & subtrahitur illi visis, & intrat in caliginem ignorantie, &c. Et paucis interiectis, subiungit: Quasi à se ipso segregatur, & per vnitatem dilectionis, quæ est effectiua vera cognitionis, vnitur Deo intellectualiter ignoro, & cum cognitione multo meliori, quam sit cognitio, in eo quod intellectualis est, quia in eo quod cognitionem intellectualem derelinquit super intellectum, & mentem Deum cognoscit, &c. Quod etiam optimè explicuit in lib. de lumine Ecclesie serm. 2. de ingressu ad sapientiam ibi: In anima sunt multa virtutes apprehensivæ, sensitivæ, imaginatiuæ, intellectivæ, omnes hæc oportet relinquere, &c. Et post pauca, ex D. Dionysio subiungit: Debemus habere mentes non habentes oculos, quia siens oculis intellectualibus diuinam essentiam aspicere non potest, & ided amouendi sunt, iuxta illud, quod scriptum est, in Cant. Auerte oculos tuos, quia ipsi me auolare fecerunt; runc Christus recedit, quando mens oculis intellectualibus nititur supernæ sapientiæ aspicere, &c. Et inferius addit: Quod auferendo spiritus creaturarum debet intrare caliginem, & radium tenebrarum, &c.

Præter-

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

128

14. Præterea Dionysius Carthusianus sæpè eandem doctrinam, & locutionem tradit, sed præcipuè in lib. de Mystica Theolog. ubi sic loquitur. Veruntamen in contemplatione ferretur apex mentis, & intelligentie vertex Deo vniri tanquam omnino ignota manumoda quoque caligine fieri, nihilque penitus de illo cognoscere &c.

Eadem doctrina, & locutio habetur apud Henricum Arphium lib. 3. Mystice Theologie part. 3. cap. 23. his verbis: Quia propter per vicidam cognitionem suam non potest intrare in illam diuinam caliginem, ubi nimirum in quadam perfecta Deum ignorantia consistit, velut inter duas mensas quasi præ fame moritura ponitur, &c. Et paucis interiectis, subiungit: Sic igitur manet sedens in nuda caligine, & immediate coram ignota gloria Diuinitatis præsentia suam ibi constituens habitationem, &c.

15. Quam similiter doctrinam, & locutionem satis indicauit Gilbertus Abbas sermone 1. in Cant. ubi explicans illa verba: Per noctem quasi quem diligit anima mea, loquitur: Quod si ad inuentionem dilecti, & nox operatur cooperatur planè, & accommodatur, &c. dilectio ipsa hanc noctem inducit, &c.

Vltèrius Gerson tractatu de Mystica Theologia eadem locutione vixit dicens: Per abnegatis omnibus, qua vel sentiri possunt, vel imaginari, siue intelligi, ferat se spiritus per amorem in diuinam caliginem, ubi ineffabiliter, & supereminentialiter Deo coniungitur &c.

16. Accedit illuminatus ille Doctor Mysticus Ioannes Thaulerus, qui multis in locis hanc eandem doctrinam, & locutionem habet, sed præcipuè sermone in Dominica infra octauam Epiphaniæ, ubi sic optime ad propositum nostrum loquitur. Nam Deus Diuino quodam modo inter nos lucere debeat, ad hoc, non solum nihil confert lumen nostrum naturale, sed ipsum etiam ad merum quoddam nihilum oportet redigi, nosque simul ex toto esse nos ipsos, &c. Et paucis interiectis subiungit, Nam si hoc pacto Deum scire debeat, ipsam scientiam suam ad meram quandam ignorantiam, & tam sui, quam creaturarum omnium ignorantiam deduci oportet, &c. Et post pauca addit: Nihil enim homini consultus, nihil vitium, quam ut in obscuritate quadam, & ignorantia se constituat, hic enim scire omne penitus desinitur, vel potius homo ab omni cognitione desinitur, &c.

17. Et sermone 1. Dominica 4. Quadragesimæ sic inquit: Itaque vnicuique fidelis, Christus ait. Renuntia propter me lumini tuo, quod meæ collatum luci verissima caligo est, & lumen meo contrarium, & ego cum sim lux vera, pro tenebris tuis aternam tibi lucem meam, & beatitudinem, essentiam, & vitam restituam, &c. Et sermone primo in festo Sanctissimæ Trinitatis inquit: In hac namque conuersione spiritus purgatus in diuinam caliginem, & quietum silentium, ac ineffabilem Diuinitatis vniionem immergitur, & absorbetur: hic vero, in ipsa scilicet immersione, omnis aequalitas, & inequalitas perditur. Enim vero in hac Diuinitatis vniionem spiritus purgatus se ipsum amittit, nihil iam, vel de Deo, vel de se ipso, vel de aequalitate, vel inequalitate, nec de vlla alia re sciens, &c. Quam doctrinam & locutionem sæpè in suis operibus Extraticus hic Doctor repetit, in prædictis verò locutionibus plura verba, que naturalis luminis, quoad vsum, priuationem, ac cæcitatem pro hac sublimi Dei contemplatione Mystica exigunt, inueniuntur, ut intuenti constabit, atque adeo prædictæ locutiones omnino, cum locutione Mystici nostri Doctoris consonant, immò strictiores sunt, eundem vero sensum quem iam explicauimus habent.

18. Eadem verò doctrina, & locutione vsus fuit sublimis ille Mysticus Doctor locutionibus Rusbroch. lib. 2. de ornatu spiritualium nuptiarum cap. 71. his verbis: Perid, quando

intro, vt dictum est, reuertimur siue rursum intra nos recipimus, fructus Dei vnitas, cæci caligo quædam, & velut qui dum modis experit, ac omnino incomprehensibile se habet. Et paulo inferius huius rationem reddens, sic subiungit: Nam quemadmodum, licet aër solis splendore persusus sit, & oculorum acies bene firma, & perspicax, si quis tamen radios splendorem efficietes oculis insequi, & in ipsam solis aciem intendere velit, non possunt non oculi, in sua actione deficere, & radiorum splendorem patiendò suscipere, ita planè lucis incomprehensibilis Dei corusca irradiatio in supremarum virium nostrarum vnitate, tam vehemens, tamque ingens occurrit, vt actionem omnem quatenus creaturæ est, & cum discretione, siue discretione comuncta est, deficere, & Dei hic operationem perperit oportet, & capit. 73. sequenti addit: Ex ipsa autem Dei vnitate simplex quædam lux in ipsam radiat, exhibens se velut caliginem, nuditatem, ac nihilum, in caligine quidem homo istiusmodi circundatur, vel circumplenditur, omnemque amittens modum, quasi errabundus vagatur, in nuditate verò omni consideratione, & discretione rerum omnium destitutus, &c. Quibus in locis, & in alijs similibus non minus, sed magis stantè, quam Mysticus noster Doctor IOANNES de hac re loquitur.

Accedit Richardus V. Aorinus tractatu de gradu violentæ charitatis, vbi sic loquitur: Suauitas itaque eius sentitur, sed species non cernitur, adhuc nubes, & caligo in circuitu eius, adhuc thronus eius in columna nubis, & post pauca subiungit: In hoc itaque statu anima dilectum suum sentire potest, sed sicut dictum est, videre non potest, & si videt quidem, videt quasi nocte, videt velut sub nube, &c.

19.

Consonat Albertus Magnus de adhærendo Deo cap. 7. vbi hæc habet verba: Non in super est figurabilis, sed in eimo affectu perfectissime appetibilis, non asimabilis, sed mundo corde totus affectibilis; quia super omnia amabilis & delectabilis, infinitaque bonitatis & perfectionis; & tunc fertur in mentis caliginem, & altius intra se elucatur, & profundius ingreditur.

Insuper Ambrosius Florentinus Camaldulensis, in Mystica Theologia sic loquitur: Tunc, quando contemplator ad Mysticam Dei cognitionem aspirat, creaturarum omnium tum corporearum, tum incorporearum imagines relinquens, secretam quandam in nebulam abdit se, vbi mira est igneatio, ibi enim amittit omnia scientia, cognitionisque adminicula; hoc est simulacra, quibus hominis inuititur cognitio.

20.

Piæ terea Beata Angela de Fulgino diuina contemplatrix, agens cap. 25. de septima consolatione, & visione, sic scribit: Et post istud, vidi Deum in tenebra vna, & ideo in tenebra, quia est magis bonum, quod possit cogitari, nec intelligi, & paucis interiectis, & quia illud bonum est cum tenebra, id est magis certissimum, & magis superans omnia, quanto magis videtur in tenebra, & est secretissimum, quem loquendi modum in eodem loco sæpissime repetit.

Accedit etiam pijsimus ille, ac simul sapientissimus Archiepiscopus Bracharensis Frater Bartholomæus à Martyribus, qui 2. part. compendij spiritualis cap. 11. sic loquitur: Sic denique sit idonea ad contemplandum diuinitatis abyssum sereno simplici, & iocundo intuitu, & calig. ante rationis oculo ad tantæ lucis conspectum ipse simplex mentis oculus viget, ac perspicit transcendens corporeas, atque incorporeas imagines, in sola caligine quiescens, qua maxima lux est in hoc exilio &c. Vbi particula, caligante rationis oculo in sola caligine quiescens, perpendenda est, æquiuale enim omnino illi, quam Mysticus noster IOANNES in

21.

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

124

90
sua habet propositione, dicēs in sublimi hac contemplatione manere animam cæcā, ac priuatam sua rationali luce, quoad eius connaturalem actum, vt iam explicuimus, quam doctrinam, & locutionem citatus Frater Bartholomæus à Martyribus in eodem loco latè ex doctrina D. Dionysij explicat, & confirmat.

22. Et, vt ex alijs Doctoribus scholasticis præter Sanctos Patres iam recensitos alium referamus, sufficit pro omnibus præclatus ille Doctor Pius Mirandulanus lib. de ente, & vno cap. 5. vbi sic loquitur: *ad quartum igitur gradum ascendentes, intramus ignorantia lucem, & diuini splendoris caligine exoculati clamemus cum Prophetâ: Disparis arijs tuis Domine, &c.* Vbi particula illa, *Caligine exoculati*, valde ad propositionem perpendenda est.

S. III.

Illustri Sanctæ Matris nostræ THERESIÆ testimonio eadem doctrina, & locutio corroboratur.

23. Sed vt plura alia Sanctorum Patrum, & Doctorum testimonia omitamus, coronidem huic capiti apponemus, præclaro quodam testimonio celestis illius Magistræ, THERESIÆ inquam nostræ, quæ c. 18. suæ vitæ de hac sublimi contemplatione sic sermonē instituit: *Iam ad internum illud quod anima hic sentit, venimus; quod, qui nouit, dicere potest, nam intelligi id nequit, nedum dici. Cogitanti mihi apud me: me ipsam, cui iam hæc scribere volebam (cum scilicet iam à sacra communione, & ab ea oratione, qualem hæc describo, surgerem) quidnam anima hoc tempore ageret; responsum à Domino fuit: Totam sese à Filia, destituit, quo se profundius intra me abscondat: & iam non est ipsa quæ videt, sed ego; & quia, quæ intelligit, nequit comprehendere, hinc perinde est, acque si intelligendo, non intelligeret. Qui quidem hoc experius fuerit aliquid horum intelligit, quia si clarus exponi non potest, eo quod per obscurum fit, id quod illic peragitur. Et paucis intericitijs subiungit: Intellectus, si quid intelligat, non intelligit, quomodo intelligat; saltem nihil eorum quæ intelligit potest comprehendere, equidem non puto ipsum quidquam intelligere, nam si cuiusdam dixi, hoc non intelligitur, & quomodo id fiat, plane ego intelligere non valeo, &c.* Quibus in verbis, tam ex Dei oraculo, quam sui mei testimonio, & experientia egregie docet quoniam pacto in hac sublimi contemplatione, & si intellectus reuera intelligat, tamen non intelligit modo sibi connaturali, atque ad eod, quoad hunc connaturalem modum, & usum, amittitur tunc rationale lumen, manetque, vt sic anima cæca, vt ad altiore, & secretiore intelligendi modum eleuetur, quod optimè explicatur per illud Christi Domini responsum: *Est non intelligere, intelligendo.*

24. Vnde tam doctrina, quam locutio Mystici nostri Doctoris IOANNIS, ipsiusmet Christi Domini testimonio, præter tot alia sanctorum Patrum, ac Doctorum Catholicorum iam recensita, omninò illustrata, & confirmata manet; ad eod, vt nemo possit rationabiliter hanc propositionem suspectam habere, quin pariformiter suspectas habeat locutiones, & doctrinam tot, tantorumque Ecclesiæ Patrum, ac Doctorum, imò & ipsiusmet Christi Domini oraculum suæ amantissimæ sponsæ THERESIÆ datum.

Hanc

Hanc eandem doctrinam, & locutionem ex professo tractant, & approbant Doctores alij moderni, cuiusmodi sunt Venerabilis noster IOANNES à LESV Maria cap. 6. de Mystica Theologia, noster etiam Thomas à LESV lib. 5. de divina contemplatione cap. 3. & sequentibus, Suarez tom. 2. de Religione lib. 2. de oratione c. 12. & 13. & plures alij.

In fine tandem huius elucidationis observamus, quod præter dicta, alio etiam modo posset prædicta locutio, & doctrina Venerabilis nostri IOANNIS, asserentis fidem excæcare (quo ad actualem usum) rationalem lucem, intelligi, & explicari. Cum enim fidei sit proprium captivare intellectum, iuxta illud 2. Corinth. 10. *Captivantes intellectum in obsequium fidei*, atque ad eundem intellectum ad obedientiam cæcam adducere: qua de causa actus credendi solet obedientiæ nomine significari, iuxta illud ad Rom. 1. *ad obediendum fidei*, & ad Hebr. 11. num. 8. *fide obediuit Abraham*, &c. Hinc fit, ut merito fides prædictam cæcitate inducere dicatur, eò quòd de ratione perfectæ obedientiæ est, quod sit cæca. Hanc enim conditionem ei tribuunt communiter Sancti Patres, & Doctores, ut D. Bernardus sermone de conversione Sancti Pauli, Sanctus Ioannes Climacus gradu 4. de obedientia, Rosignolus lib. 4. de disciplina Christiana cap. 2. 4. Ildephonfus Rodriguez tractatu 5. de obedientia capite 6. Lessius lib. 2. de iustitia capit. 46. dub. 5. num. 29. pluraque ad hoc propositum testimonia Sanctorum Patrum, & exempla referunt Alvarez de Paz tomo 2. de exterminatione mali, tractatu de obedientia capite 11. & Suarez tom. 4. de Religione tractatu 10. lib. 4. cap. 15. Iuxta hunc ergo ad eò communem, & approbatum sensum, & locutionem verissimè dici potuit, si dem inducere in rationali lumine cæcitate, illam utique, quam perfecta obedientia inducit. Vnde, tam in hoc, quam in præcedenti sensu, quem latius profecuti sumus, Catholica est, & verissima communique Sanctorum Patrum, & Doctorum calculo approbata hæc secunda propositio Mystici nostri Doctoris, non solum quoad rem, sed etiam quoad modum loquendi.

25.

CAPVT III.

TERTIA ELUCIDATUR PROPOSITIO, eiusque doctrina, & loquendi modus pluribus Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonijs confirmatur, & illustratur.

SEQUITUR iam elucidanda tertia Mystici nostri Doctoris propositio, quæ ab aliquibus notata est, habeturque lib. 2. operis, quod inscribitur:

m 2

Ascen-

3.